

Володимир Рутківський

РІСТІ НА МІТІ

видавництво
СТАРОГО ЛЕВА

ПОСЛІ НА МІТІ

Володимир Рутківський

РІСТІ НА МІТЛУ

казкова повість

Видавництво Старого Лева
Львів — 2016

ББК 84(4УКР)
УДК 821.161.2-3
Р 90

Володимир Рутківський

Р 90 Гості на мітлі [Текст] : повість / Володимир Рутківський. — Львів :
Видавництво Старого Лева, 2016. — 240 с.

ISBN 978-617-679-290-1

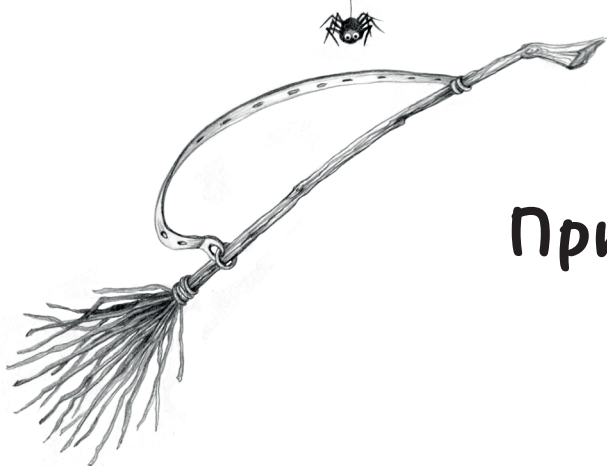
Стара відьма разом зі своїм слугою, чаклунським котом Аристархом, отримала відрядження з Лисої гори. Вона має прилетіти до рідного села, де ще малою зазнала безліч принижень та образ, і викрасти якусь дівчинку для того, щоб зробити її своєю ученицею. Спочатку страшні посланці навіть перевиконують план...

ББК 84(4УКР)
УДК 821.161.2-3

ISBN 978-617-679-290-1

© Володимир Рутківський, текст, 2016
© Іва Михайля, ілюстрації, 2016
© Видавництво Старого Лева, 2016

Усі права застережено

Прибуття

Здається, треба переходити на ручне управління...

Ядвіга Олізарівна торкнулася ледь помітного виступу на пульті управління і подумки віддала команду. СТУПа* слухняно заклала стрімкий віраж, тоді уповільнила швидкість і плавно пішла на зниження.

Вітер одразу вщух. Ядвіга Олізарівна підбила на чоло протиповітряні окуляри і озирнулася довкола.

У світі панувала глибока безмісячна ніч. Далеко внизу пропливала безмовна земля. Нещодавно випав рясний дощ, і вона була покрита брудними озерцями, баюрами та струмками. В них тьмяно і холодно виблискували зірки. Сірим стрічками асфальтових доріг неспішно проповзали поодинокі вогники запізнілих автомобілів. Згори вони скидалися на лісові світлячки.

Незабаром щезли і вони. Лише сліпучі риски метеорів час від часу пронизували простір і згасали, не досягнувши землі.

* СТУПа — Система точного управління польотом. Принцип її дії поки що не з'ясований.

Зненацька Ядвіга Олізарівна збуджено хитнулася вперед.

— Здається, звідсіля починаються мої рідні місця, — пробурмотіла вона сама до себе. — Проте які вони мені рідні? Я ж тут, окрім горя та принижень, так нічого й не зазнала... Чуєш, Аристарчику? Чи ти знову заснув?

Той, кого стосувалося це запитання, ліниво розплющив одне око і солодко позіхнув. Тоді понюхав повітря, і його сон наче рукою зняло.

— Тільки не здумай тут сідати, — попередив він. — Надто вже тягне звідусіль людським духом. Звідси тягне... звідси... і звідси...

Ядвіга Олізарівна на знак згоди хитнула сивою головою і подумки віддала нову команду. СТУПа, зблискуючи в зорянім промінні лакованими боками, піднялася вгору і безгучно, наче привид, полинула уподовж русла вузької звивистої річечки. В обличчя війнуло холодною вільгістю. Ядвіга Олізарівна мерзлякувато зіщулилася, подмухала на пальці і наказала СТУПі взяти трохи праворуч.

Тепер вони летіли над лісом. З такої відстані він більше скидався на величезну чорнильну пляму. І лише гострий погляд Аристарха міг вирізняти в ньому окремі дерева і навіть кущі. Та незабаром йому це заняття обридло.

— Все летимо та й летимо, — пожалівся він і потягнувся так, що аж кісточки затріщали. — А між іншим, не завадило щось би й перехопити.

— Нічого, трохи потерпиш, — відказала Ядвіга Олізарівна, не відводячи зосередженого погляду від землі.

— Трохи, це скільки? — ущипливо поцікавився Аристарх.

Ядвіга Олізарівна невдоволено стулила і без того тонкі вуста.

— Стільки, скільки треба, — відрізала. — Не заважай!

Аристарх розчаровано зітхнув і поклав на лапи свою важку голову. Зустрічний потік прохолодного повітря скуйовдив його зваляну, зроду не чесану шерсть. Примруженими очима вдивлявся він у нічну темряву і час від часу ворушив чорним писком. Зненацька скочив на лапи і збуджено вигукнув:

— О! Здається, це саме те, що нам потрібно! В усякому разі людським духом і близько не тхне.

Для більшої переконливості він голосно втягнув у себе повітря і додав:

— Принаймні свіжим. Коли вже приземлятися, то кращого місця не знайти.

Ядвіга Олізарівна пересмикнула плечем, наче відкидала його слова.

— Ми сюди прилетіли не безлюддя шукати, — сказала вона. — Нам потрібні людські діти, невже забув?

— Нічого я не забув, — буркнув Аристарх у відповідь. — Тільки я їсти хочу, невже не зрозуміло?

Та оскільки Ядвіга Олізарівна приземлятися не поспішала, Аристарх нетерпляче забарабанив обрубком хвоста по стінках СТУПи і підвищив голос:

— Та кажу ж тобі, що немає тут жодної людини! І врешті-решт можу я хоч раз на добу повечеряти? Авжеж, можу. То якого дідька ми ще чогось шукаємо?

— Ох, і добазікаєшся ти в мене, — попередила його Ядвіга Олізарівна. — Дочекаєшся, доки я візьмуся за лозину!

Аристарх лише насмішкувато пирхнув у відповідь:
— Все обіцяєш та обіцяєш...

Ядвіга Олізарівна скосила на нього сердите око. А й справді, не завадило бодай раз пройтися лозиною по спині цього нахаби. Та рука ніяк не піднімається на таке. Адже вона пам'ятає його ще зовсім крихітним, напівсліпим котиком, якому і жити на цьому світі лишилося лічені хвилини. Леле, скільки їй довелося доглядати його, скільки вона витратила на нього дорогоцінної філіги*, аж доки він, зрештою, перетворився на такого ось непосидючого і бешкетливого здоров'я! На жаль, інколи надто вже бешкетливого.

І все ж її рука, мабуть, так і не візьметься за лозину. Бо як би там не було, а він для неї був і залишається єдиною близькою душею в цьому злому, жорстокому світі.

Хоча з іншого боку, Аристарх все ж має рацію, подумала Ядвіга Олізарівна. Не носитися ж їм цілісіньку ніч поміж небом та землею! Тим паче, що не на прогулянку вони сюди прилетіли, а мали зробити одну справу, від якої декому з місцевих жителів доведеться непереливки. Хоча, звісно, шкода, що таке повинно трапитися саме там, де колись проминуло її дитинство.

Проте вибирати не доводилося. Завдання — воно і є завдання. Жалість чи сумніви тут ні до чого...

СТУПа пролетіла над маленьким, без єдиного вогника, селом. Зненацька Ядвіга Олізарівна різко подалася наперед.

* Філіга — здається, щось дуже корисне й несмачне. Як риб'ячий жир.

— Чую дитячі сльози, — збуджено проказала вона. —
Оце саме те, що нам потрібно. Тримайся, Аристарху,
йдемо на посадку!

* * *

Таня плакала. Вона плакала тихо і здебільшого ночами. Вдень Таня плакати остерігалася. Ледь що — і хлопці одразу ж підіймуть її на сміх: «Плаксійка, нюні розпустила! А ще гратися з нами хочеш!». Хіба їм зрозуміти самотню дівчинку, яка живе зі старою хворою бабусею?

Взагалі, у Тані є батьки. Тільки вони вже давно кудись поїхали. Перед від'їздом обіцяли, що як тільки влаштуються на новому місці, то обов'язково заберуть її до себе. А тепер навіть листів не пишуть...

Баба Марія застогнала уві сні, і Таня затамувала подих. Не вистачало, щоб і бабуся дізналася про її сльози. Тоді вона взагалі розклеїться і надовго зляже у ліжку. І Тані доведеться працювати за двох.

* * *

СТУПа проминула село, перелетіла зарослий яр і, уповільнюючи швидкість, попливла над лугом, на якому де-не-де були розкидані шипшинові кущі.

За лугом, біля самого лісу, причаїлася поміж кількох дерев невелика хатка. Судячи з запустіння, що панувало довкола, до неї вже давно ніхто не навідувався.

І все ж Ядвіга Олізарівна для більшої певності облетіла довкола обійстя. Перекошена ліса, напівструхлявілі ворота, стежина, що поросла густим споришем, численні дірки в солом'яній стрісі... Атож, це було саме те, що її влаштовувало.

Вона зупинила СТУПу перед воротами і пошепки звеліла Аристархові:

— Поглянь, що там в хаті.

Той зістрибнув з триметрової висоти і не втримався — кілька разів радо перекотився у м'якій траві. Затим обтрусився і, насторожено принюючись, подався до ганку.

За хвилину, вже не криючись, вийшов на поріг і за-спокійливо помахав лапою.

— Все гаразд, — сказав він. — Можеш приземлитися.

Усе ж Ядвіга Олізарівна вирішила робити це подалі від порогу. Вона відлетіла углиб подвір'я і приземлилася поруч з копичкою струхлявілого сіна. Потому, крячучи, вибралася зі СТУПи, потерла поперек і перевела погляд на чисте, всіяне зорями, небо.

— Гарна буде погода, — пробурмотіла вона про себе. — І, головне, дощ випав дуже вчасно. Після нього гриби підуть у ріст, наче трава. А де гриби — там і людські дітлахи. А відтак — когось із них і не дорахуються мої дорогі земляки!

І вона хрипко зареготала, майже завила, піднявши до зірок своє висхле, зморшкувате обличчя. Затим, різко обірвавши регіт, скоромовкою проторохтіла кілька незрозумілих слів і змахнула руками так, наче збиралася злетіти у повітря.

Щось голосно зашипіло біля копички — і темряву прорізали холодні блакитні іскри. Стовп загуслого повітря гойднувся над копичкою раз, другий, — і літальний апарат безслідно розчинився в ньому...